

مدیریت مالی

(ترم چهار کاردانی حسابداری بازرگانی)

فاطمه نبی پور میدی

فصل دوم

تجزیه و تحلیل مالی

(د) نسبت‌های سودآوری: این نسبت‌ها میزان سودآوری شرکت در یک دوره را نشان می‌دهند. معمولاً سرمایه‌گذاران سرمایه‌ی خود را در شرکت‌هایی که توان سودآوری کمی دارند سرمایه‌گذاری نمی‌کنند.

نکته: همه‌ی نسبت‌های سودآوری باید به درصد محاسبه شوند یعنی باید فرمول‌ها را در صد ضرب کنیم.

۱- نسبت سود ناخالص به فروش: این نسبت درصد هر ریال فروش را نشان می‌دهد سود ناخالص از اختلاف فروش خالص و قیمت تمام شده‌ی کالای فروش رفته بدست می‌آید.

$$\text{نسبت سود ناخالص} = \frac{\text{سود ناخالص}}{\text{فروش خالص}} \times 100$$

۲- نسبت سود خالص به فروش: این نسبت درآمدها را نشان می‌دهد و معیار مهمی برای ارزیابی عملکرد عملیاتی شرکت است.

$$\text{نسبت سود خالص} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش خالص}} \times 100$$

۳- نرخ بازده سرمایه گذاری (ROI یا ROA): میزان سود شرکت نسبت درآمدها را نشان می‌دهد و معیار مهمی برای ارزیابی عملکرد عملیاتی شرکت است.

$$\text{نرخ بازده سرمایه گذاری (ROI یا ROA)} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{مجموع هادارایی}} \times 100$$

۴- نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE): میزان سود شرکت نسبت به حقوق صاحبان سهام را نشان می‌دهد.

$$\text{نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} \times 100$$

نرخ بازده سرمایه گذاری و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام را با فرمول دیگری معروف به فرمول دوپونت نیز می‌توان نشان داد:

$$ROA = 100 \times \text{گردش مجموع دارایی‌ها} \times \text{حاشیه سود خالص}$$

$$ROA = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش خالص}} \times \frac{\text{فروش خالص}}{\text{مجموع هادارایی}} \times 100$$

$$ROA = 100 \times \text{نسبت دارایی به حقوق صاحبان سهام} \times \text{گردش مجموع دارایی‌ها} \times \text{حاشیه سود خالص}$$

$$ROE = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش خالص}} \times \frac{\text{فروش خالص}}{\text{مجموع دارایی}} \times \frac{\text{مجموع دارایی}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} \times 100$$

$$ROE = ROA \times \frac{\text{مجموع دارایی}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} \times 100$$

مثال: با توجه به اطلاعات شرکت فجر در جلسه قبل نسبت‌های سودآوری را بدست آورید.

$$۳۰.۰۰۰.۰۰۰ = ۵۰.۰۰۰.۰۰۰ - ۸۰.۰۰۰.۰۰۰ \rightarrow \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} - \text{فروش} = \text{سود ناخالص}$$

$$\text{نسبت سود ناخالص} = \frac{30.000.000}{80.000.000} = 0,37 \times 100 = \%37$$

$$\text{نسبت خالص} = \frac{18.000.000}{80.000.000} = 0,225 \times 100 = \%22,5$$

$$\text{ROA} = \frac{18.000.000}{200.000.000} = 0,09 \times 100 = \%9$$

$$۹۰.۰۰۰.۰۰۰ = ۱۱۰.۰۰۰.۰۰۰ - ۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰ \rightarrow \text{بدهی‌ها} - \text{مجموع دارایی‌ها} = \text{حقوق صاحبان سهام}$$

$$\text{ROE} = \frac{18.000.000}{90.000.000} = 0,2 \times 100 = \%20$$

ه) نسبت‌های ارزش بازار: این نسبت‌ها معیاری هستند که بین قیمت بازار، ارزش دفتری هر سهم و سود ارتباط برقرار می‌کند.

۱- سود هر سهم (Eps): این نسبت نشان دهنده‌ی مقدار سود بدست آمده به ازای هر سهم می‌باشد البته اگر سهام ممتاز وجود نداشته باشد. نسبت سود هر سهم (EPS) از تقسیم سود خالص به تعداد سهام بدست می‌آید این نسبت معیار مهمی در ارزیابی عملکرد شرکت است.

$$EPS = \frac{\text{سود سهام ممتاز - سود خالص}}{\text{تعداد سهام منتشر شده}}$$

۲- **قیمت هر سهم** ($\frac{P}{E}$): این نسبت جز آن دسته از نسبت‌هایی است که نظر سهامداران را نسبت به شرکت ارزیابی می‌کند بالا بودن این نسبت مطلوب است زیرا به تصور عموم نشان می‌دهد که شرکت آینده خوبی دارد.

$$\frac{P}{E} = \frac{\text{قیمت روز هر سهم}}{\text{سود هر سهم}}$$

مثال: در شرکت فجر اگر تعداد سهام منتشر ۱۰۰.۰۰۰ و قیمت روز هر سهم ۱۸۰۰ باشد. نسبت-های ارزش بازار را بدست آورید.

$$EPS = \frac{18.000.000 - 0}{100.000} = 180$$

$$\frac{P}{E} = \frac{1800}{180} = 10$$

ب) تجزیه و تحلیل صورت جریان وجه نقد: شرکت‌ها وجه نقد خود را به منظور تهیه و تحلیل وجه نقد بیشتر سرمایه‌گذاری می‌کنند و ایجاد جریان نقدی یکی از عوامل مؤثر بر ارزش شرکت (قیمت بازار سهام) می‌باشد. سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی برای ارزیابی شرکت به اطلاعات صورت جریان وجه نقد و تجزیه تحلیل آن نیازمند هستند.

تعریف صورت جریان وجه نقد:

گزارشی است که اطلاعات مربوط به جریان وجه نقد واحد تجاری را در یک دوره زمانی معین (سال مالی) نشان می‌دهد و می‌تواند در موارد زیر مؤثر باشد:

۱- توانایی شرکت در تحصیل جریان‌های نقدی مثبت و یا پرداخت سود سهام و تعهدات در آینده

۲- نیاز شرکت به منابع مالی خارج از شرکت

۳- فعالیتهای سرمایه‌گذاری و تامین مالی غیر نقدی

۴- دلایل اختلاف سود خالص و جریان نقدی عملیاتی

طبقه بندی اقلام در صورت جریان وجه نقد:

این گزارش در ایران تحت پنج سر فصل تهیه می شود:

۱. فعالیت های عملیاتی ← الف) فروش کالا ب) خرید کالا ج) هزینه ها ← همش نقدی

۲. بازده سرمایه گذاری ها و بهره پرداختی بابت تأمین مالی

۳. مالیات بردرآمد

۴. فعالیت های سرمایه گذاری

۵. فعالیت های تأمین مالی

این گزارش به دو روش تهیه می‌شود: ۱- روش مستقیم ۲- روش غیر مستقیم. که تفاوت آن‌ها در قسمت فعالیت‌های عملیاتی می‌باشد و در چهار مورد بعدی مثل هم تهیه می‌شوند.

۱- روش مستقیم: در این روش قسمت عملیاتی از حاصل جمع وجه دریافتی از مشتریان طی دوره، وجه پرداختی بابت خرید و پرداخت هزینه‌های عملیاتی به وجه نقد عملیاتی می‌رسیم.

۲- روش غیر مستقیم: در این روش با تهیه صورت تطبیق سود عملیاتی با وجه نقد عملیاتی از سود عملیاتی به وجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی می‌رسیم. که مبلغ آن را در قسمت اول صورت حساب وجه نقد می‌گذاریم.

نکته: جواب دو روش مستقیم و غیر مستقیم باید برابر باشد.